

Sygn. akt V ACa 93/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Roman Kowalkowski
Sędziowie:	SA Anna Strugała SO del. Krzysztof Gajewski (spr.)
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Gruba

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko K. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 13 lipca 2017 r., sygn. akt I C 141/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że oddala powództwo;

I. nakazuje ściągnąć od powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Sądu Okręgowego w T. kwotę 8.983 (osiem tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt trzy) złote tytułem opłaty od apelacji, od uiszczenia której pozwany został zwolniony.

SSO del. Krzysztof Gajewski SSA Roman Kowalkowski SSA Anna Strugała

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 93/ 18

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 17 stycznia 2017r. powód (...) Bank Spółka Akcyjna w W.; reprezentowany przez radcę prawnego; domagał się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i zasądzenia od pozwanego K. J. kwoty 179.640.76 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu- tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu żądania powód podniósł, że 20 stycznia 2014r. zawarł z pozwanym umowę kredytu gotówkowego. Wskazał, że udostępnił pozwanemu kwotę 200tys., którą pozwany miał spłacać w ratach według harmonogramu.

Powodowy bank wskazał, że w trybie art. 492 §1 pkt 1 KSH doszło do połączenia powodowego banku z (...) Bankiem (...) SA. Ponieważ pozwany nie wywiązał się z warunków określonych umową, dlatego został wezwany do spłaty zadłużenia, a umowa została mu wypowiedziana. Zadłużenie zostało stwierdzone wyciągiem z ksiąg bankowych.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany wskazał, że:

- umowa o kredyt gotówkowy z 20 stycznia 2014r. nie została mu wypowiedziana, a tym samym wierzytelność nie jest wymagalna,
- powód nie wykazał, aby osoba, która złożyła oświadczenie woli 20 września 2016r. była upoważniona do jego reprezentowania,
- powód naruszył przepisy prawa materialnego, gdyż połączył w jednej czynności: wezwanie do zapłaty, informację o możliwości restrukturyzacji kredytu, wypowiedzenie umowy - dlatego zdaniem pozwanego wypowiedzenie było nieważne.

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2017r. Sąd Okręgowy:

1. zasądził od pozwanego K. J. na rzecz powoda (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. kwotę 179.640,76(sto siedemdziesiąt dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści złotych siedemdziesiąt sześć groszy) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 17 stycznia 2017r. do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14.400,00(czternaście tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił, że (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w G. i pozwany K. J. 20 stycznia 2014r. zawarli umowę kredytu gotówkowego. Bank oddał do dyspozycji pozwanego 200 tys. zł na okres do 18 stycznia 2024r. z przeznaczeniem pieniędzy na cel konsumpcyjny. Po pomniejszeniu w/w kwoty o należną bankowi prowizję, koszty ubezpieczenia i należności pośrednika kredytowego- pozwany otrzymał kwotę 147996,00 zł.. Pozwany w § 7 umowy zobowiązał się do spłaty kredytu wraz z opłatami, prowizjami i odsetkami umownymi w 120 ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych do 18 dnia każdego miesiąca

poczynając od 18 lutego 2014r. Zgodnie z § 9 niespłaconą w terminie ratę kredytu, bank od dnia następnego traktował jako zadłużenie przeterminowane, uprawniające bank do naliczania i pobierania odsetek karnych. Strony także ustaliły w umowie (§ 9 ust. 2), że skutkiem braku płatności po powstaniu wymagalnej zaległości będzie również:

- uprawnienie banku do wypowiedzenia umowy,
- uprawnienie banku do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego.

W myśl § 12 bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu (na piśmie- listem poleconym) z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej, albo w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielania kredytu.

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w (...) Bank Spółka Akcyjna w W. połączyły się w trybie art. 492 §1 pkt 1 KSH. (...) Bank SA uchwałą z 25 maja 2015r.przejął (...) Bank (...) SA i z tym dniem powodowy bank wszedł we wszystkie prawa i obowiązki (...) Banku. Pozwany przestał regulować na bieżąco spłatę kredytu, wynikającą z ustalonego harmonogramu w maju 2016r.

Pismem z 17 lipca 2016r. (doręczonym 25 lipca 2016r.), powód wystosował do pozwanego ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty zaległości 4422,19 zł + 30 zł kosztów wysyłki pisma w terminie 7 dni i poinformował, że nieuregulowanie zadłużenia skutkować może wypowiedzeniem umowy z żądaniem natychmiastowej spłaty kredytu.

Pismem z 19 sierpnia 2016r. (doręczonym 1 września 2016r.), powodowy bank wystosował kolejne ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty zaległości: 8057,86 zł i 30 zł z tytułu kosztów wysyłki w terminie 7 dni i poinformował, że nieuregulowanie zadłużenia skutkować może wypowiedzeniem umowy z żądaniem natychmiastowej spłaty całości zobowiązania.

Pismem z 19 września 2016r., doręczonym pozwanemu 10 października 2016r.; powodowy bank wezwał pozwanego do spłaty zaległości w kwocie 8120,10 zł + 30 zł z tytułu kosztów wysyłki w terminie 14 dni roboczych licząc od dnia potrzymania przesyłki. W piśmie tym bank poinformował, że w terminie 14 dni pozwany może złożyć wniosek o restrukturyzację zadłużenia. Wskazał też, że o ile pozwany nie skorzysta z uprawnień przewidzianych w art. 75c ustawy prawo bankowe, to niniejszym pismem wypowiada umowę o kredyt z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia.

Pismo z 19 września 2016r. podpisała w imieniu banki (...), która 26 maja 2014r., została upoważniona między innymi do składania w imieniu powodowego banku oświadczeń o wypowiedzeniu umów z zakresu czynności bankowych. Pełnomocnictwa udzielił R. Z., także upoważniony do składania oświadczeń woli w imieniu banku o wypowiedzeniu umów oraz do udzielania w tym zakresie pełnomocnictw substytucyjnych

Pismem z 1 grudnia 2016r. powodowy bank wystosował do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 177.539,48 zł. 16 stycznia 2017r. powodowy bank wystawił wyciąg z ksiąg. Wynika z niego, że pozwany posiadał wobec banku wymagalne zadłużenie na kwotę 179.640,76 zł, na którą składały się: należność główna 168.511,06 zł, odsetki umowne w kwocie 8658,15 zł, odsetki od zobowiązania przeterminowanego na kwotę 2361,55 zł i opłaty w kwocie 110,00 zł.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zaofiarowane dowody z dokumentów. Dokumenty te Sąd uznał za materiał wiarygodny. Żadna ze stron nie zaprzeczyła prawdziwości złożonych dokumentów; żaden dokument nie wzbudził również zastrzeżeń Sądu - nie było ku temu przesłanek. Dlatego Sąd uznał, że odzwierciedlają one rzeczywisty stan rzeczy.

Sąd I instancji wskazał, iż pozwany pozostał bierny dowodowo. Jego aktywność ograniczyła się do wniesienia odpowiedzi na pozew. W toku sprawy pozwany nie odniósł się do złożonych dokumentów w postaci: pism wzywających go do zapłaty z lipca i sierpnia 2016r. i pełnomocnictw. Mając to na uwadze Sąd przyjął, że fakty mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy zostały dostatecznie wyjaśnione.

W ocenie Sądu nawet, gdyby przyjąć, że pismo powoda z 19 września 2016r. nie było w swej treści jednoznaczne, to z całą pewnością z chwilą doręczenia pozwanemu odpisu pozwu doszło do skutecznego wypowiedzenia łączącej strony umowy.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu orzeczenia z 11 września 1997r. III CZP 39/97 (OSNC 1997/12/191) wskazał, że judykatura i piśmiennictwo przypisują sens określonych oświadczeń woli (lub oświadczeń do nich zbliżonych) pismom procesowym, choć takie ich znaczenie nie wynika z reguł językowych, ale da się wywieść z ich celu. Jest tak wtedy, gdy przesłanką osiągnięcia celu do, którego zmierza pismo - jest złożenie oznaczonego oświadczenia, które dotychczas nie zostało dokonane. Sąd Najwyższy wskazuje, że zakładając racjonalne postępowanie autora pisma, przyjmuje się, że w tej sytuacji złożył on także oświadczenie niezbędne do osiągnięcia celu pisma. Podobnie wypowiedziała się też Główna Komisja Arbitrażowa (orzeczenie z 10.11.1987r. DO-8835/87 OSPIKA 1990, z. 4, poz. 241) - przyjęła, że kupujący może oświadczyć wolę odstąpienia od umowy sprzedaży - także przez wystąpienie przeciw sprzedawcy z wnioskiem o zwrot ceny sprzedanej rzeczy. Także w sytuacji udzielenia pełnomocnictwa procesowego do wytoczenia powództwa o coś, czego przesłanką jest złożenie oznaczonego oświadczenia woli, w udzieleniu takiego pełnomocnictwa może być zawarte także umocowanie pełnomocnika do złożenia takiego oświadczenia. Wobec treści art. 61 kc, do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej wiążącej strony doszło najpóźniej z chwilą doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, a więc z dniem 15 marca 2017r. Oznacza to, że roszczenie zgłoszone w pozwie na dzień orzekania było wymagalne.

W omawianej sprawie strony zawarły umowę kredytu bankowego (art. 69 ust. 1 prawa bankowego), zgodnie z którą pozwany był zobowiązany do spłaty kredytu w ratach określonych w umowie. Pozwany zaprzestał spłacania rat zaciągniętego kredytu i doprowadził do jego wypowiedzenia.

Mając wszystko powyższe na uwadze Sąd uwzględnił żądanie na mocy art. 471 kc w zw. z art. 69 prawa bankowego i § 9 i 12 umowy oraz na mocy art. 359 k.c., 481 k.c., 482 k.c. i o powyższym orzekł jak w pkt jeden wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. - poprzez sprzeczne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym uznanie, że powód skutecznie wypowiedział umowę kredytu, a co za tym idzie, że dochodzona pozewm wierzytelność stała się wymagalna;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe oraz art. 89 k.c. w związku z art. 58 § 1 i 3 k.c. poprzez sprzeczne z w/w normami uznanie, że powód skutecznie wypowiedział umowę kredytu, pomimo że złożone przez niego oświadczenie miało charakter warunkowy, a także nie zostało poprzedzone procedurą upominawczą;
3. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 104 k.c. poprzez uznanie, że odpowiedź na pozew złożona przez pełnomocnika procesowego strony mogła stanowić skuteczne wypowiedzenie umowy kredytu, w sytuacji w której pełnomocnictwo procesowe nie upoważnia pełnomocnika procesowego to tego rodzaju czynności.

Uwzględniając powyższe pozwany wniósł o zmianę wyroku poprzez

oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na moją rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, zasądzenie od powoda na moją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

W uzasadnieniu skarżący podkreślił, że wadliwe jest ustalenie przez Sąd Okręgowy jakoby pozwany skutecznie złożył oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy kredytu. Ustalenie takie jest konsekwencją wadliwej oceny prawnej złożonego oświadczenia oraz nieuwzględnienia przywołanych przez pozwanego przepisów prawa materialnego. Co istotne nie spróbował nawet odnieść się od przytoczonych przez pozwanego poglądów orzecznictwa, wyrażonych na gruncie analogicznego stanu faktycznego. Pozwany wskazał, że doszło do naruszenia przez powoda przepisów prawa materialnego: art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe oraz art. 89 k.c. w związku z art. 58 § 1 i 3 k.c. Połączenie w jednej czynności wezwania do zapłaty, informacji o możliwości restrukturyzacji kredytu oraz wypowiedzenie umowy stanowi obejście oraz wypaczenie istoty procedury upominawczej określonej w Prawie bankowym. Pozwany w powyższym zakresie powołał się na stanowiska zawarte w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 września 2016 r. (sygn. akt: i ACa (...)), wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2009r. (II CSK 614/08) oraz orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 maja 2015 r., (I ACa (...)). Skarżący podkreślił, że oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu nie sposób dopatrywać się również w samym pozwie. Po pierwsze bowiem oświadczenie takie, jako powodujące doniosłe konsekwencje prawne w zakresie łączącego strony (przedsiębiorcę z konsumentem) stosunku, musi być oświadczeniem wyraźnym. Nijak zatem do specyficznej i sformalizowanej relacji banku z kredytobiorcą mają się przytoczone przez Sąd pierwszej instancji orzeczenia Sądu Najwyższego. Powód w pozwie z całą pewnością nie zawarł żadnego stanowczego oświadczenia woli - wprost przeciwnie, odwołał się jedynie do swoich oświadczeń złożonych (nieskutecznie) w przeszłości. W powyższym zakresie odwołał się do wyroku Sądu najwyższego z dnia 21 października 2010 roku (IV CSK 236/2010). Po drugie, ewentualne oświadczenie zawarte w pozwie (złożonym przez pełnomocnika procesowego) należałoby ocenić pod

kątem art. 114 k.c., tj. działania w zakresie umocowania. Pełnomocnictwo procesowe z samej swej istoty (art. 91 k.p.c.) nie obejmuje upoważnienia do składania oświadczeń materialnoprawnych. Nawet więc zaakceptowanie poglądu zgodnie z którym strona (bank) może wypowiedzieć umowę kredytu w piśmie inicjującym postępowanie sądowe nie może usprawiedliwiać zaniechania zbadania umocowania pełnomocnika do złożenia takiego oświadczenia. Po trzecie

wreszcie - takie oświadczenie zawarte w pozwie, również musiałyby spełniać wymagania procedury określonej w art. 75c Prawa bankowego, tj. powinno zostać poprzedzone procedurą upominawczą.

Tych wszystkich okoliczności Sąd Okręgowy nie tylko nie wziął pod uwagę, ale też w ogóle się nad nimi nie pochylił, nie czyniąc w tym przedmiocie stosownych rozważań.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wskazania wymaga, iż stan faktyczny sprawy, co do zasady, był pomiędzy stronami postępowania bezsporny, w szczególności w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy przyjął, iż w dniu 20 stycznia 2014r. została zawarta umowa kredytu gotówkowego, że pozwany nie spłacał na bieżąco wynikającego z niej zadłużenia, w związku z czym powódka skierowała do niego pisma z dnia 17 lipca, 19 sierpnia oraz 19 września 2016r. Sporne było natomiast, jakie skutki wywołały wspomniane pisma oraz wniesiony pozew, w szczególności, czy doprowadziły do wypowiedzenia umowy z dnia 20 stycznia 2014r., którą to kwestię rozpatrywać należy jednak w kontekście przepisów prawa materialnego, a nie procesowego, dlatego też zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny uznał za bezzasadny.

Odnosząc się z kolei do zarzutu naruszenia art. 75 c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. ustawy Prawo bankowe oraz art. 89 k.c. w zw. z art. 58 § 1 i 3 k.c. wskazania wymaga, iż Sąd Okręgowy de facto nie odniósł się do kwestii skuteczności wypowiedzenia zawartej przez strony umowy kredytowej na podstawie pism z dnia 17 lipca, 19 sierpnia oraz 19 września 2016r. Przyjęty przez ten Sąd pogląd, że do wypowiedzenia doszło na skutek wniesienia pozwu, pozwała jednak na stwierdzenie, że w przekonaniu Sądu I instancji, w okresie wcześniejszym nie doszło do skutecznego wypowiedzenia przedmiotowej umowy. Odniesienia się do kwestii będącej przedmiotem apelacji wymaga jednak w pierwszej kolejności przesądzenia, czy wymienione powyżej pisma doprowadziły do rozwiązania łączącej strony umowy.

Zgodnie z art. 75c ust. 1-6 ustawy prawo Bankowe, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji

finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę. Bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzację. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do umów pożyczek pieniężnych. Przepis powyższy został wprowadzony ustawą z dnia 25 września 2015r. o zmianie ustawy- Prawo bankowe oraz niektórych ustaw (Dz.U. z dnia 12.11.2015r., poz. 1854), zaś z art. 12 tej ustawy wynika, że banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Zatem w dacie wypowiedzenia umowy kredytu w przedmiotowej sprawie powodowy bank był zobowiązany do uprzedniego wdrożenia procedury wynikającej z przepisu art. 75c Prawa bankowego przed wypowiedzeniem kredytu. Uwzględniając treść wspomnianego przepisu uznać należy, że bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu. Zgodnie z określoną ustawą procedurą w pierwszej kolejności powódka winna doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 [ustawy z 1997 r. - Prawo bankowe] oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu (nie krótszego niż 14 dni roboczych). Dopiero po upływie tego terminu bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia umowy kredytowej. W przypadku gdy powyższe przesłanki

nie zostały spełnione, czynność prawna banku polegająca na wypowiedzeniu umowy jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.). W szczególności nie prowadzi ona do wymagalności wierzytelności banku o spłatę tej części kredytu, co do której kredytobiorca nie pozostawał w opóźnieniu. Biorąc pod uwagę [...] cel art. 75c [ustawy z 1997 r. - Prawo bankowe], wypada uznać, że stanowi on w całości przepis semidyspozytywny. Może zostać zmieniony w umowie kredytu albo osobnym porozumieniu jedynie na korzyść kredytobiorcy (np. przez wydłużenie terminu na złożenie wniosku w sprawie restrukturyzacji kredytu). (T. Czech w publikacji: Obowiązki banku w razie opóźnienia kredytobiorcy ze spłatą kredytu, opublikowano: M.Pr.Bank. 2016/12/66- 78). (por. orz. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 listopada 2018r., V ACa (...)).

Biorąc pod uwagę okoliczności n/n sprawy, w szczególności treść pism z dnia 17 lipca, 19 sierpnia oraz 19 września 2016r. Sąd Apelacyjny uznał, iż wynikająca z art. 75c ustawy Prawo bankowe procedura wypowiedzenia przedmiotowej w sprawie umowy nie została w stosunku do pozwanego zachowana. Pisma z dnia 19 lipca (k. 60) i 19 sierpnia 2016r. (k. 63) ograniczają się jedynie do wezwania do uregulowania zaległości w terminie 7 dni, z zastrzeżeniem wypowiedzenia umowy na wypadek braku spłaty, a zatem w ogóle nie spełniają rygorów wynikających z treści przytoczonego artykułu. Z kolei w piśmie z dnia 20 września 2016r. powódka zawarła warunkowe wypowiedzenie umowy o kredyt gotówkowy, zastrzegając, że jeżeli w okresie wypowiedzenia zostanie dokonana całkowita spłata zadłużenia, wypowiedzenie stanie się nieskuteczne i umowa będzie

kontynuowana na dotychczasowych warunkach. Powódka nie zachowała zatem wymagań dotyczących wezwania pozwanego do spłaty zadłużenia w terminie 14 dni, informując go o możliwości złożenia w tym terminie wniosku

o restrukturyzację zadłużenia, a dopiero po bezskutecznym upływie wspomnianego terminu wypowiedzenia zawartej umowy, ale wbrew treści art. 75c ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe w jednym piśmie skumulowała wezwania i informacje wynikające z tego artykułu, przy czym informacja o wypowiedzeniu miała charakter warunkowy.

Sąd Apelacyjny podziela wyrażone w orzecznictwie stanowisko, że od banku jako profesjonalisty należy oczekiwać, aby działania upominawcze, były zgodne z dyspozycją art. 75c prawa bankowego i tym samym poprzedzały właściwe wypowiedzenie umowy. Połączenie bowiem w jednym piśmie wypowiedzenia i wskazania, że zapłata zaległości spowoduje ustanie skuteczności prawnej wypowiedzenia w istocie czyni iluzorycznym postępowanie upominawcze, a wypowiedzenie umowy niejednoznacznym. Z samej istoty upomnienia wynika, że stanowi ono rodzaj skarcenia, napomnienia, przypomnienia, lecz nie ukarania. Sekwencja oświadczeń powodowego Banku powinna być taka, że powód w pierwszej kolejności winien wezwać kredytobiorcę do zapłaty, z poinformowaniem o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację - a w przypadku upływu wyznaczonego mu terminu - złożyć oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Należy mieć na uwadze, że wypowiedzenie jest prawem kształtującym, które jest realizowane poprzez oświadczenie złożone drugiej stronie umowy (art. 61 k.c.). Z uwagi na szczególne skutki jakie ze sobą niesie, a które prowadzą do zerwania pomiędzy stronami węzła obligacyjnego, uznać należy, że zgodnie z art. 60 k.c. zachowanie takie nie powinno pozostawiać żadnych wątpliwości co do prawidłowości jego złożenia. Przepis art. 60 k.c. o ile pozostawia swobodę w doborze zachowania wyrażającego wolę, to stawia wymóg tego, aby było ono zrozumiałe dla jego odbiorcy - innymi słowy by ten mógł ustalić jaki był sens tego oświadczenia. Za prawidłowe wypowiedzenie umowy nie może być uznanie pismo, w którym powód stwierdza, "że spłata zadłużenia w określonym terminie spowoduje ustanie skuteczności prawnej niniejszego wypowiedzenia". Takie oświadczenie banku nie daje jasności, bowiem nie sposób wywnioskować, w jaki sposób liczyć należy okres wypowiedzenia. Wypowiedzenie umowy o kredyt będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego bez dochowania wymaganych warunków może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Dokonanie takiego wymówienia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet, jeżeli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy. Jest ono bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań, (por. orz. Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016r., II CSK (...), orz. Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2018r., I ACa (...), orz. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 września 2016r., I ACa (...)).

Uwzględniając powyższe Sąd Apelacyjny uznał, że oświadczenie Banku zawarte w piśmie z dnia 20 września 2016 r., nie mogło wywrzeć skutku w postaci skutecznego wypowiedzenia umowy z uwagi na niezachowanie zarówno terminu wypowiedzenia jak i wypowiedzeniem umowy bez

wcześniejszego wyczerpania przewidzianego dyspozycją art. 75c Prawa bankowego postępowania upominawczego.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania za błędne Sąd Apelacyjny uznał stanowisko Sądu Okręgowego, w zakresie, w jakim przyjął on, że wniesienie pozwu zastąpiło wypowiedzenie umowy z dnia 20 stycznia 2014r. Skoro bowiem przepis art. 75 c ustawy Prawo bankowe ma charakter bezwzględnie obowiązujący, tym samym wypowiedzenie umowy kredytu nie może być konwalidowane poprzez wytoczenie powództwa, a dokładnie przez doręczenie pozwanemu odpisu pozwu. Sprzeciwiają się temu zarówno charakter prawny wypowiedzenia umowy kredytu, jego skutki, jak również brak spełnienia rygorów wynikających z treści przytoczonego artykułu (por. orz. Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2018r., I ACa (...), orz. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 listopada 2018r., V ACa (...)). Zasadnie przy tym skarżący wskazuje, iż pozew został podpisany przez pełnomocnika procesowego powodowego Banku, który jak wynika z treści pełnomocnictwa dołączonego do akt niniejszej sprawy nie posiadał umocowania do składania w imieniu Banku oświadczeń o charakterze materialnoprawnym. Pełnomocnictwo to ogranicza się bowiem jedynie do reprezentowania powódki w postępowaniach sądowych, egzekucyjnych (art. 91 k.p.c.) oraz przed organami administracji państwowej

i samorządowej oraz do działania w jej imieniu polegającego na podpisywaniu wystawionych przez Bank wyciągów z ksiąg bankowych (k. 16). Treść powyższego pełnomocnictwa, w szczególności uwzględniając inne pełnomocnictwa dołączone do akt sprawy, z których wyraźnie wynika uprawnienie do składania w imieniu powódki oświadczeń woli o wypowiedzeniu umów z zakresu czynności bankowych (k. 66, 67), nie pozwala na uznanie, aby wspomniane pełnomocnictwo takie uprawnienie zawierało. Niezależnie od powyższego podkreślenia wymaga, iż z treści pozwu jednoznacznie wynika, że zdaniem powódki przedmiotowa w sprawie umowa została skutecznie wypowiedziana, tym samym brak jest podstaw do nadania takiego właśnie znaczenia złożonemu w sprawie pozwowi. Wskazać ponadto należy, iż zarządzeniem z dnia 22 maja 2017r. (k. 49v) powódka zobowiązana została do przedłożenia wyliczenia zadłużenia pozwanego na wypadek, gdyby do wypowiedzenia umowy nie doszło. W odpowiedzi na to zobowiązanie wskazano, iż powodowy Bank „nie jest w stanie wskazać zadłużenia Pozwanego przy założeniu, iż nie doszło do wypowiedzenia umowy kredytu gotówkowego .. Ponadto takie wyliczenie dotyczy okoliczności, które są sprzeczne z rzeczywistym stanem faktycznym .. „(k. 54) co powoduje, iż niezależnie od powyższych rozważań, przyjąć należy, że powódka nie wykazała również aktualnej wysokości zadłużenia pozwanego.

Uwzględniając powyższe Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że pisma z dnia 17 lipca, 19 sierpnia oraz 19 września 2016r., jak również złożony w sprawie pozew, nie wywarły skutku w postaci wypowiedzenia umowy z dnia 20 stycznia 2014r. z uwagi na niezachowanie zarówno terminu wypowiedzenia jak i wypowiedzenia umowy bez wcześniejszego wyczerpania przewidzianego dyspozycją art. 75c Prawa bankowego postępowania upominawczego i zachowania 30 dniowego terminu wypowiedzenia umowy po wcześniejszym wyczerpaniu wspomnianego postępowania (§12 pkt. 2 umowy z dnia 20 stycznia 2014r.). Skutkiem zaś

niewdrożenia przez powoda wskazanych działań upominawczych zgodnych z treścią art. 75 c ustawy Prawo bankowe jest nieskuteczność złożonego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., II CSK 750/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2018 r., I ACa (...)). W konsekwencji uznać należy, że powództwo oparte na twierdzeniach skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu i natychmiastowej wymagalności całej niespłaconej kwoty tego kredytu wraz z żądaniami ubocznymi okazało się niezasadne.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w całości, w ten sposób, że powództwo oddalił. O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, obciążając nimi

powódkę, jako stronę przegrywającą postępowanie w sprawie. Na koszty te złożyła się suma opłaty od apelacji, od uiszczenia której pozwany został zwolniony (k. 145).